

BİREYLERİN EVLİLİKTE ALDATMA PROBLEMİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

INDIVIDUALS' OPINIONS ON THE PROBLEM OF MARITAL INFIDELITY AND PROPOSALS FOR SOLUTIONS

Prof. Dr. Ahmet ÜSTÜN

Amasya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Amasya, Türkiye

ORCID ID: 0000-0002-2457-5381

Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi. Dilek ÖZTÜRK ÖZER

Amasya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Yönetimi ABD., Amasya, Türkiye

ORCID ID: 0000-0002-0420-9229

Cite As: Üstün, A. & Öztürk Özer, D. (2021). "Bireylerin Evlilikte Aldatma Problemi Hakkındaki Görüşleri Ve Çözüm Önerileri", International Social Mentality and Researcher Thinkers Journal, (Issn:2630-631X) 7(53): 3312-3319.

ÖZET

Bu çalışmanın amacı toplumun temelini oluşturan aile kurumunun bütünlüğünü olumsuz etkileyen aldatmanın nedenlerine ve önlenmesine yönelik çözüm önerilerine dair evli bireylerin görüşlerini derinlemesine incelemektir. Bu amaç doğrultusunda çalışma süresince araştırmacılar, "Evlilikte aldatmanın bireylerce tanımı nedir? Aldatmaya neden olan durumlar nelerdir? Aldatmayı engellemek için neler yapılabilir?" sorularına cevap aramıştır. Bu çalışma, nitel araştırma yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubu, yaş, meslek ve yapmış oldukları evlilik sayıları çeşitlilik gösteren 6 kadın ve 6 erkekten oluşmaktadır. Yarı yapılandırılmış mülakat yöntemi ile elde edilen bilgiler betimleyici bakış açısı doğrultusunda analiz edilmiştir. Yapılan analize göre, katılımcılar evlilikte aldatmayı tanımlarken olumlu ve olumsuz bakış açıları ortaya koymuşlardır. Kadın katılımcıların %90'ı aldatmanın tanımını olumsuz bakış açısı ile yaparken %10'u olumlu bir bakış açısı ile tanımlama yapmıştır. Erkek katılımcıların %67'si olumsuz bakış açısıyla, %33'ü ise olumlu bakış açısıyla tanımlama yapmıştır. Genel olarak evlilikte aldatma, bazı katılımcılara göre ahlâksızlık, saygısızlık olarak tanımlanırken bazılarında göre olağan bir ihtiyaç giderme durumu olarak tanımlanmıştır. Evlilikte aldatmanın nedenleri hakkında görüş bildiren katılımcılar, sevgisizlik, saygısızlık, empati, vicdan ve ilgi yoksunluğu, ilişkide monotonluk, stres ve özgüven eksikliği gibi manevi olgular üzerinde durmuşlardır. Evlilikte aldatmanın önlenmesine yönelik çözüm önerileri ile ilgili soruya verilen yanıtlarda ise eşlerin birbirlerine karşı samimi ve empatiyle davranmaları, sevgi, saygı ve ilgi gösterme, hoşgörülülük ve huzurlu bir aile ortamının sağlanması gibi öneriler ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Evlilikte aldatma problemi, Evlilikte sadakatsizlik, Evlilik, Öneriler

ABSTRACT

The purpose of this study is to examine in depth the views of married individuals on the causes of infidelity, which negatively affects the integrity of the family institution, which forms the basis of the society, and the solutions for its prevention. For this purpose, during the study, the researchers sought answers to these questions "What is the definition of infidelity in marriage by individuals? What are the situations that cause infidelity? What can be done to prevent infidelity?" This study was carried out with the qualitative research method. The study group of the research consists of 6 women and 6 men who differ in ages, professions and the number of marriages they have made. The information obtained by the semi-structured interview method was analyzed in line with the descriptive point of view. According to the analysis, the participants put forward positive and negative perspectives when describing infidelity in marriage. While 90 % of the female participants defined cheating with a negative perspective, 10 % made a positive definition. 67 % of male participants made a negative point of view and 33 % made a positive description. Generally, infidelity or cheating in marriage is defined as immorality and disrespect according to some participants, while it is defined as a normal need fulfillment situation according to others. Participants who expressed their opinions about the causes of infidelity in marriage focused on spiritual phenomena such as lack of love, disrespect, lack of empathy, conscience and interest, monotony in the relationship, stress and lack of self-confidence. In the answers given to the question about the solution proposals for the prevention of infidelity in marriage, suggestions such as treating each other with sincerity and empathy, showing love, respect and interest, and providing a tolerant and peaceful family environment were revealed.

Key words: Infidelity Problem in Marriage, Marital Infidelity, Marriage, Proposals

1. GİRİŞ

Evlilik genellikle bir erkek ve bir kadın arasında, ortakların haklarını ve görevlerini belirleyen ve (varsa) çocuklarına statü veren yasalar, kurallar, gelenekler, inançlar ve tutumlarla düzenlenen yasal ve sosyal olarak onaylanmış birlik olarak tanımlanmaktadır (Britannica,2021). Aile kurmanın bilinen yolunu oluşturan sosyal bir kurum olarak kabul edilen bu birlik, toplum tarafından tanınmakta, kabul edilmekte ve yasalarla desteklenmektedir. Evlilik, bir bağ veya medeni hâl olarak tanımlanırken aynı zamanda, bir erkek ve bir kadının tam ve ebedi yaşam topluluğu için yasal bir birlik oluşturduğu ciddi bir eylem ya da tören olarak kabul edilmektedir (lv.awordmerchant.com, 2021).

Farklı toplumlarda ve kültürlerde evliliğin evrenselliği, cinsel doyum ve düzenleme, cinsiyetler arasındaki iş bölümü, ekonomik üretim ve tüketimin yanı sıra sevgi, statü ve arkadaşlık vb. kişisel ihtiyaçların giderilmesi

gibi birçok temel sosyal ve kişisel olanakların sağlandığı bir yapı olarak kabul edilmektedir. Aynı zamanda, evliliğin en güçlü işlevi üreme, çocukların bakımı, eğitimleri ve sosyalleşmeleri, soy çizgilerinin düzenlenmesi olarak görülebilir (Britannica, 2021).

Tanımlamalardan anlaşılacağı üzere insanlar, pek çok ve farklı sebeplerden ötürü evlenebilirler. Bu sebeplerden biri de kişinin sosyal bir varlık olmasından dolayı yaşamını başka bir insanla paylaşma isteğidir. Böylece birey sosyalliğini yaşayabilir, kendisini güvende hissedebilir ve neslini devam ettirebilme inancı ile evlenmeyi düşünebilir.

Evlilik, temelinde mantık ve duygusallığın yer aldığı birçok durumdan etkilenen ve bu durumlara göre şekillenen bir yapıdır. Sorumlulukların çiftler arasında adaletsiz paylaşımı, çocuk sahibi olma konusunda fikir ayrılıkları, maddî problemler ya da sevgi, saygı, hoşgörü gibi sosyal ilişkilerin devamını olumlu yönde etkileyen hislerin azalması evliliğin sürdürülebilirliğini etkileyen ya da evliliği sonlandıran durumlardan bazılarıdır (Westermarck, 2019). İnsan ilişkilerinin neredeyse tüm türlerinde olduğu gibi evlilik ilişkisinde de kişilerin birbirine karşı sorumlu olduklarına inanılan temel duygulardan birisi sadakattir. Sadakatsizlik, evlilikleri etkileyen ve şekillendiren bir olgudur.

Sadakat kelimesi sağlam, güçlü ve içten bağlılık anlamına gelmektedir (<https://languages.oup.com/google-dictionary-tr>, 2021). Evlilikte sadakat eksikliği durumu, aldatma olayıyla sonuçlanabilmektedir. Aldatmak, kişiden kişiye değişen biçimlerde tanımlanabilir ve yorumlanabilir. TDK'ya (Türk Dil Kurumu) göre "Birine verilen sözü tutmamak, beklenmedik bir davranışla yanıltmak, yalan söylemek, kandırmak, oyalamak anlamlarını içeren aldatmak, evlilik kurumunda ise, karı ve kocadan birinin eşine sadakatsizlik etmesi, ihanet etmek" biçiminde tanımlanmaktadır (TDK,2021). Uzman kişilerin belirttikleri görüşlere göre aldatma, eşlerin arasındaki sevgi, saygı, güven, sadakat gibi duyguların 3. şahıslar tarafından zedelenmesi olarak tanımlanmıştır (Güngör & Sümer, 1999). Araştırmalara göre aldatmak; fiziksel teması içermeyen duygusal aldatma, fiziksel temasın olduğu cinsel aldatma ve hem fiziksel hem de duygusal sadakatsizlikten oluşan karma aldatma olmak üzere üç çeşittir. Karma aldatma, evlilik birliğini sonlandırma açısından en etkili olan tür olarak görülebilir (Fish, Pavkov, Wetchler & Bercik,2012; Ong& vd., 2014).

Evlilik sürecinde, farklı nedenlerden ötürü aldatma olayı gerçekleşebilir. Aldatma mutsuz evliliklerde görülebileceği gibi mutlu evliliklerde de görülebilir (Thompson,1984). Karşılıklı güven duygusunun yitirildiği ilişkilerde aldatma normal karşılanabilir. Kişinin kendisini partnerine göre eksik ya da düşük görmesi de aldatma nedenleri arasında sayılabilir. Aşk ve romantizmi bağımlılık derecesinde arzulayan bireylerin duygusal yönleri ağır bastıkları için yeni ilişkilere girme olasılıkları daha yüksektir (Uğurlu,2003). Evli olduğu halde bu arzularını bastıramayan bireyler aldatmaya daha meyillidirler. Cinsel ilişkiyi, kendisini büyük görme ya da egosunu tatmin etmek için yapan kişilerin de aldatmaya daha müsait oldukları görülmektedir. Aldatmaya başvuran bireylerin bir kısmı da mutsuz giden evlilikten kurtulma, sorumluluklarından kaçma gibi düşüncelerle bu yolu tercih etmektedirler (Kart, 2002). Evliliğe adapte olamama, evlilik öncesi yaşantısına özlem duyma, eşlerin birbirini anlamaması ve anlamaya çalışmaması, yaşadıkları ilişkiden sıkılan kişilerin farklı bir kişiyle hayatlarına heyecan katacaklarını düşünmesi, bireylerin aldatma eğilimi gösterme nedenleri olarak görülebilir (Polat, 2006).

Evlilik ve kan bağına dayanan, karı-koca, çocuklar, kardeşler arasındaki ilişkilerin oluşturduğu toplum içindeki en küçük birlik olarak tanımlanan aile, toplumun sürekliliği için büyük önem arz etmektedir (TDK, 2021). Evlilik birliğini tehdit eden her unsur aile bütünlüğünü ve dolayısıyla, toplumun sürekliliğini tehlikeye atmaktadır. Çünkü aile, bir toplumdaki cinsel ilişki düzenini koruyan, geleceğin toplumu olan çocukların dünyaya gelmesini sağlayan, çocukların sosyalleştiği, duygusal ve yaşam için gerekli desteği aldıkları, insanların sosyal bir kimlik kazandıkları ilk birliktir (Sociological Perspectives on the Family, 2021). Toplumsal bir kurum olarak ailenin bu işlevleri sağlıklı biçimde yerine getirebilmesi evlilik kurumunun devamı ile mümkün görünmektedir. Evliliklerin sona ermesine sebep olan en büyük sorunlardan birisi ise aldatmadır. Bu çalışmada, evlilikte aldatma nedenleri ve sebep olduğu sorunlar tespit edilerek çözüm önerilerinde bulunulmuştur. Araştırma sürecinde şu sorulara yanıt aranmıştır:

1. Evlilikte aldatmanın bireylerce tanımı nedir?
2. Aldatmaya neden olan durumlar nelerdir?
3. Aldatmayı engellemek için neler yapılabilir?

2. YÖNTEM

2.1 Araştırma Modeli

Bu çalışma nitel araştırma yöntemi ile yapılmıştır. Nitel araştırmalarda amaç, konunun ne veya ne kadar olduğunu öğrenmekten daha ziyade konuyu geniş bir bakış açısıyla ele almaktır. Böylece, ayrıntılı bilgiye ulaşılır ve derinlemesine inceleme fırsatı doğar (Büyüköztürk, Akgün, Karadeniz, Demirel ve Kılıç, 2021). Bu çalışmada, nitel araştırma desenlerinden olgu bilim (fenomenoloji) deseni kullanılmıştır. Pozitivist paradigma karşısında, gerçekliği kişisel görüş ve tecrübelerde arayan bir akım olarak değerlendirilebilen fenomenoloji, temelinde felsefik ve psikolojik bakışlar bulunan bir araştırma desendir (Ersoy & Ali, 2019). Fenomenoloji çalışmaları hem teorik hem de pratik olarak yararlı bilgiler sunmaktadır (Aydın-Günbatır, 2019). Yıldırım ve Şimşek'e (2011) göre olgu bilim deseni, bireylerin sık sık karşı karşıya kaldığı fakat detaylı bilgi sahibi olmadığı olguları derinlemesine inceleme fırsatı sunan bir yöntemdir. Olgular; yaşanan olaylar, deneyimler, algılar, yönelimler, kavramlar ve durumlar gibi farklı şekillerde karşımıza çıkabilmektedir. Olgu bilim araştırmalarının odak noktası olan temel esas, çalışma katılımcılarının, ele alınan olgu bağlamındaki ortak deneyimlerine yönelerek bunu ortaya çıkarmaktır (Güler, Halıcıoğlu ve Taşgın, 2013). Bu çalışmada veriler, en az bir kez evlenmiş farklı bireylerin evlilikte aldatma tanımları, aldatmanın sebepleri ve engellenmesi için çözüm yollarına yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla yarı yapılandırılmış mülakat yöntemi kullanılarak saptanmaya çalışılmıştır.

2.2 Çalışma Grubu

Olgu bilim araştırmalarında faydalanılacak veri kaynakları, araştırma konusu olan olguyu yaşayan ve bu yaşamışlığı dışa vurabilen bireyler veya gruplardır. Bu araştırmanın çalışma grubu, amaçlı örnekleme yöntemlerinden homojen örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenmiştir. Homojen örnekleme, araştırma konusu ile ilgili istenilen benzer deneyimlere ve niteliklere sahip kişilerin seçilerek araştırmaya dâhil edilmesi şeklinde tanımlanabilir. (Büyüköztürk & vd., 2021). Bu bağlamda araştırmanın çalışma grubu en az bir evlilik yapmış olan 6 kadın ve 6 erkek olmak üzere 12 kişiden oluşmaktadır. Bu kişilerin demografik tablosu aşağıdaki gibidir:

Tablo 1 Katılımcıların Demografik Tablosu

Cinsiyet	f	%	Yaş Grupları	f	%	Eğitim Düzeyi	f	%	Meslek	f	%	Evlilik sayısı	f	%
Kadın	6	50	36- 45 arası	6	50	Üniversite	5	42	Serbest meslek	3	25	Bir	10	83
Erkek	6	50	26-35 arası	5	42	İlkokul	3	25	Öğretmen	3	25	Birden fazla	2	17
			25 ve altı	1	8	Lise	3	25	Aşçı	2	17			
						Ortaokul	1	8	Ev hanımı	2	17			
									Hemşire	1	8			
									Garson	1	8			
Toplam	12	100	Toplam	12	100	Toplam	12	100	Toplam	12	100	Toplam	12	100

- ✓ Araştırmaya katılan bireylerin cinsiyetlerine bakıldığında: 6 erkek ve 6 kadın olduğu görülmektedir.
- ✓ Araştırmaya katılan bireylerin yaş aralıkları incelendiğinde 25 yaş ve altı 1 kişi, 26-35 yaş arası 5 kişi, 36-45 yaş arası 6 kişi olduğu görülmektedir.
- ✓ Araştırmaya katılan bireylerden eğitim düzeyi ilköğretim mezunu olan 3, ortaokul mezunu olan 1, lise mezunu olan 3, üniversite mezunu olan 5 kişinin olduğu görülmektedir.
- ✓ Araştırmaya katılan bireylerin meslek dağılımlarına bakıldığında: Serbest meslek sahibi olan 3, öğretmen olan 3, aşçı olan 2, ev hanımı olan 2, hemşire olan 1 ve garson olan 1 kişi olduğu görülmektedir.
- ✓ Araştırmaya katılan bireylerin yapmış oldukları evlilik sayılarına bakıldığında: Bir evlilik yapan 10 kişi, iki ve daha fazla evlilik yapan bireylerin ise 2 kişi olduğu görülmektedir.

Katılımcıların kimliklerini ortaya koyacak herhangi bir bilgiye çalışma içerisinde yer verilmemiştir. Katılımcılar, K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8, K9, K10, K11 ve K12 şeklinde kodlanmıştır. Mülakattaki söylemlerinden bir kısmı, bulguları destekleyen kanıtlar olarak alıntılar şeklinde bulgular kısmında yer almıştır.

2.3. Verilerin Toplanması ve Analizi

Bu çalışmada veri toplama amacıyla yarı yapılandırılmış mülakat yöntemini kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış mülakat yönteminde araştırmacılar, mülakat sorularını görüşme öncesinde hazırlar, mülakat sürecinde katılımcı yanıtlarına göre mülakat sorularında değişiklikler yapabilir, soruların sıralamasını

değiştirebilir veya soru ekleyebilir. Başka bir deyişle, yarı yapılandırılmış mülakatta, sorular mülakat öncesi hazırlanırken bazı sorular ise mülakat sırasında katılımcıların değerlendirmelerine göre şekillenebilmektedir. Katılımcının, araştırmacılar tarafından belirlenen görüşme rehberi sınırları içinde görüş bildirirken aynı zamanda görüşme rehberi dışına çıkmasına esneklik gösterilebilir (Gürbüz & Şahin, 2018).

Araştırmacılar, katılımcılar ile kendilerinin istedikleri yer ve saatte buluşarak yarı yapılandırılmış mülakatları gerçekleştirmiştir. Her mülakat 25 ile 35 dakika arasında sürmüştür. Katılımcılardan alınan izin doğrultusunda mülakat süreci kayıt altına alınmıştır. Daha sonra, word belgesine katılımcıların ifadeleri değiştirilmeden aynen aktararak yazılı hale dönüştürülmüştür. Öncelikle, “Evli bireyler için aldatma kavramını nasıl tanımlıyorsunuz?” sorusuna yanıt aranmış ve katılımcıların cevapları analiz edilirken olumlu ve olumsuz olmak üzere iki gruba ayrılmıştır. İkinci olarak, araştırmacılar katılımcılara “Evlilikte aldatma nedenleri nelerdir?” sorusunu yöneltmiştir. Son olarak ise, “Aldatmayı engellemek için neler yapılabilir?” sorusu sorulmuştur. Katılımcı cevapları analiz edilmek üzere kaydedilmiştir.

3. BULGULAR VE TARTIŞMA

Araştırmada elde edilen bulgular, alt problemlere göre ele alınarak tartışılmıştır. Buna göre ilk araştırma problemi olan “Evlilikte aldatmanın bireylerce tanımı nedir?” sorusuna ilişkin bulgular tablo 2’de görülmektedir.

Tablo 2. Evlilikte Aldatma Kavramının Katılımcılara Göre Tanımları

	Tema	f	%	Örnek Cümle
Kadınların Görüşleri	Olumlu	12	10	“Eşlerden birinin yalan söylemesi aldatma sayılmaz. Başka bir kişiyle konuşup, görüşmesi gibidir” (K1).
	Olumsuz	57	90	“İnsanın kendisine olan saygısını kaybetmesidir” (K4).
Toplam		69	100	
	Tema	f	%	Örnek Cümle
Erkeklerin Görüşleri	Olumlu	28	33	“Bazen bazı insanların ihtiyaç için yaptığı bir iş” (K8).
	Olumsuz	56	67	“İhanet etmektir, nefesine yenik düşüp kendine yenilmektir” (K7).
Toplam		84	100	

Tablo 2’de “Evli bireyler için aldatma kavramını nasıl tanımlıyorsunuz?” sorusu katılımcılara yöneltilmiş ve cevapları analiz edilmiştir. Bu analize göre, katılımcıların verdiği cevaplar olumlu ve olumsuz olmak üzere iki gruba ayrılmıştır: Kadınların %10’ u aldatmayı olumlu görürken, erkeklerde olumlu görme oranı %33’ e çıkmaktadır. Olumsuz açıdan bakan kadınlar %90’lık bir oran oluştururken, erkeklerde bu oran %67’yi bulmaktadır.

Evlilik dışı ilişkileri tanımlarken katılımcılar farklı görüşler belirtmişlerdir. Bu görüşler, analiz sürecinde olumlu ve olumsuz olarak iki grupta sınıflandırılmıştır. Erkek ve kadın katılımcıların “aldatma” tanımlamasında görüşlerinde farklılıklar olduğu ortaya çıkmıştır. Katılımcılar, genel olarak evlilik dışı ilişkileri olumsuz bakış açısıyla tanımlarken olumlu bakış açısına sahip katılımcıların da olduğu görülmektedir. Tanımlamalardaki ve görüşlerdeki farklılıklarda ayırt edici etkenin, katılımcıların eğitim durumu, yaşı, mesleği, kaç kez evlilik yaptığı ve yaşantıları gibi değişkenler olduğunu söylemek mümkündür.

Tabloda görüldüğü üzere kadın katılımcılardan bir tanesi aldatmayı şöyle tanımlamıştır: “*Aldatmayı tek bir cümle ile tanımlarsam; aldatma, aciz insanların işidir.*” (K5, Aralık 2017). Katılımcı aldatmayı aciz insanların işidir diyerek olumsuz bir durum olarak görmekte ve aldatmayı acizlik olarak nitelendirmektedir. Yine bir başka kadın katılımcının görüşü şu şekildedir: “*İnsanın kendisine olan saygısını kaybetmesidir.*” (K4, Aralık 2017). Katılımcı, aldatma durumunun aldatan kişinin kendisiyle ilgili olumsuz bir durum olduğu görüşündedir.

Olumsuz görüş belirten kadın katılımcıların, evlilikte aldatma durumunu, aldatan kişilerle ilgili olumsuz yargılardan yola çıkarak ifade ettikleri görülmektedir. Genel olarak ahlaksızlık, acizlik ve saygısızlık gibi küçük düşürücü ifadeleri kullanmışlardır. Yüzesel olarak bakıldığında olumsuz görüşlere göre daha az sayıda da olsa olumlu görüş belirten katılımcıların varlığından söz etmek mümkündür. Evlilikte aldatmayı tanımlarken olumlu yaklaşım sergileyen bazı katılımcılar şu şekilde görüş belirtmişlerdir: “*Eşlerden birinin yalan söylemesi aldatma sayılmaz. Başka bir kişiyle konuşup görüşmesi gibidir.*” (K1, Aralık 2017). Burada görüldüğü gibi katılımcı aldatmayı tanımlarken yalan söylemeyi aldatma kapsamında görmemiştir ve diğer katılımcılara göre daha olumlu bir bakış açısına sahiptir. Yalan söylemek ona göre aldatma tanımına uymamaktadır.

Erkek katılımcıların evlilik dışı ilişki tanımları ve tablo incelendiğinde kadın katılımcılarda olduğu gibi burada da olumsuz karşılayanların çoğunlukta olduğu fakat olumlu karşılayanların da olduğu görülmektedir. “Bir insanı kullanmak, onun duygularını hiçe sayarak yalan söylemek, arkasından iş çevirmek, başkalarıyla konuşmak benim için aldatmaktır.” (K10, Aralık 2017). Katılımcı evlilikte aldatmayı tanımlarken birden fazla açıdan kabul edilmeyen bir durum olarak betimlemiştir. Diğer katılımcıların görüşleri incelendiğinde evlilikte aldatmanın, karşılanması gereken bir ihtiyaçtan dolayı ortaya çıkabilen bir durum olarak tanımlandığı ve olumlu bir betimleme yapıldığı görülmektedir. “Bazen bazı insanların ihtiyaç için yaptığı bir iş”. (K8, Aralık 2017). Katılımcının görüşüne göre bazı durumlarda evlilik dışı ilişkiler bir ihtiyaç giderme süreci olarak görülebilmektedir.

Araştırmada elde edilen bulgular, çalışmada cevabı aranan sorulara paralel olarak sırasıyla ele alınmıştır. Araştırmacılar ikinci araştırma problemi olan “Evlilikte aldatmanın nedenleri nelerdir?” sorusuna yanıt aramıştır. Bu görüşlere ilişkin tablo aşağıdaki gibidir:

Tablo 3. Evlilikte Aldatma Nedenleri

Tema	f	%	Örnek Cümle
Ahlaksızlık	13	27	“Aldatıyorsa kesinlikle ahlaksızlıktır” (K9).
Karaktersizlik	8	16	“Karakter sorunudur, kendini tanıyamamaktır” (K7).
İlgisizlik	7	15	“İlgisizlikten olur veya karşısındaki insanı kıskandırmak isteyebilir” (K4).
Sevgisizlik	5	10	“İlgisizlik, sevgisizlik, bunlar önemli şeyler olmazsa olmaz” (K4).
Bunalım	4	8	“Bunalım olursa kaçınılmaz hale gelir” (K11)
Özgüven eksikliği	4	8	“Özgüveni eksik bireylerin kendini ispatlama çabası” (K3).
Huzursuzluk	3	6	“Huzursuzluk, mutluluk bulamayan kişi dışarıya yönelir. Evde yapılan baskı” (K2).
Monotonluk	2	4	“İlişkide monotonluk varsa olacaktır” (K12).
Stres	2	4	“Evdeki stres ortamından bunalmışsa kaçmak için” (K3).
Toplam	48	100	

Elde edilen veriler sonucunda çalışmaya katılan bireylerin cevapları: 1. Ahlaksızlık, 2. Karaktersizlik, 3. İlgisizlik, 4.sevgisizlik, 5. bunalım, 6. Özgüven eksikliği, 7. Huzursuzluk, 8. Monotonluk, 9. Stres olarak sıralanmaktadır.

Evlilikte aldatmanın nedenleri nelerdir sorusuna katılımcıların yanıtları şöyledir: “Ortada aldatma durumu varsa, kişi bunu kendine yakıştırıyorsa ve vicdanı rahat ediyorsa kesinlikle ahlaksız bir insandır.” (K9, Aralık 2017). “İlişkide ilgisizlik varsa, kişi kendisine değer verildiğini hissetmiyorsa bunu başkalarında bulmak, aramak isteyebilir aynı zamanda eşini kıskandırıp, değerini anlamasını isteyip bu şekilde düşünebilir.” (K4, Aralık 2017). “İlişkide sevgi önemli bir faktördür, bunun yanında ilgi de gelir. Eğer evlilikte sevgi, ilgi biterse ilişki sıradanlaşır ve bireyler arasında soğuma meydana gelir. Yani sevgi, ilgi evliliğin olmazsa olmaz faktörleridir.” (K5, Aralık 2017). “Birey evdeki ortamda aşırı bunalıyorsa, kendini rahat hissetmiyorsa dışarıda özgürlük arayışına girer, kimsenin varlığını düşünmek istemez ve ona göre hareket etmeye çalışır, bunun sonucunda aldatma kaçınılmaz hale gelir.” (K11, Aralık 2017). “Evde stres ortamı varsa birey bu stres ortamından bunalmış ise eve gitmek bile istemez ve giderek evden ve eşinden uzaklaşır. Bu birey için bir kaçış yoludur.” (K3, Aralık 2017).

Elde edilen bulgulara göre, katılımcı görüşleri evlilikte aldatmanın nedenleriyle ilgili belli başlı sebepler üzerinde yoğunlaşmaktadır. Katılımcıların cevaplarına göre genel olarak ahlaksızlık, ilgisizlik, sevgisizlik, bunalım, özgüven eksikliği, karaktersizlik, huzursuzluk, monotonluk, stres gibi nedenler evlilikte aldatma durumlarını ortaya çıkarabilir. Benzer şekilde, Jeanfreau (2009) tarafından eşlerine ihanet eden dört katılımcı ile yapılan bir çalışmada elde edilen sonuçlara göre ilgisizlik, eşlerin evlilik sürecinde birbirlerini destekleyici tavırlar sergilememesi, özgüveni yetersiz olan bireylerin farklı ilişkiler kurarak özgüvenlerini yükseltebileceği düşüncesi, sevgisizlik, kaliteli zaman geçirememesi veya monotonluk gibi sebepler evlilikte aldatmaya yol açmaktadır.

Evlilikteki monotonluk, heyecan arayışı, bireyin cinsel ihtiyaçlarını giderme isteği, eşlerin birbirini tanımadan evlenmesi, sevgi ve saygı eksikliği gibi sebeplerin bireyleri sadakatsizliğe yönelttiğini belirten diğer çalışmalar da elde edilen bulguları destekler niteliktedir (Jahan, Chowdhury, Rahman & vd. 2017).

Araştırma problemlerinin sonucusu olarak katılımcılara “Evlilikte aldatmanın engellenmesi için çözüm yolları nelerdir?” sorusu yöneltilmiştir. Bu görüşlere ilişkin tablo aşağıdaki gibidir.

Tablo 4. Evlilikte Aldatmanın Engellenmesi İçin Çözüm Yolları

Tema	f	%	Örnek Cümle
Sevgi	6	22	“Taraflar birbirine saygılı ve sevgili olmalı” (K1).
Saygı	5	18	“Karşılıklı ilişkilerde saygı, değer, ilgi gerekir” (K11).
Samimiyet	4	15	“Samimi olmak içten olmak gerekir” (K9).
Tanıma	4	15	“Evlenden önce tanışıklık olması, bir sıcaklık hissedilmesi lazım” (K7).
Empati	3	11	“Empati yapılabilir. Aldatılan kişinin yerine kendini koyması gerekmektedir” (K10).
Huzur	3	11	“Evde huzurlu bir ortam sağlanmalı” (K2).
Vicdan	2	8	“Vicdanlı insanlar yetiştirmemiz gerekiyor” (K6).
Toplam	27	100	

Katılımcılar tarafından verilen yanıtların: 1. Sevgi, 2. Saygı, 3. Samimiyet, 4. Tanıma, 5. Empati, 6. Huzur, 7. Vicdan olarak sıralandığı görülmektedir. Görüşleri alınan katılımcıların, sorunun çözümüne ilişkin görüşleri birbirini destekler niteliktedir.

“Ahlak ve düşünce yoksunu kişilerle anlık bir hevesle koskoca bir hayat birleştirilmemeli. Bu durumu hukuken devlet yolu ile kontrol etmek zordur. Çünkü insanların özel hayat hakları vardır dolayısıyla bireylerin düşünceli, saygılı olması gerekir. Aslında bir bakıma bu konuya engel olmak için fazla da bir şey yapılamaz diye düşünüyorum. Aklında böyle bir şey varsa zaten yapar.” (K5, Aralık 2017) *“Taraflar birbirine saygılı olmalı. Birbirlerine aşırı müdahale de bulunmamalı. Böyle bir sorunun çözüme ulaştırılması için en başta bunlar gereklidir.”* (K1, Aralık 2017).

Bu iki görüş karşılaştırıldığında katılımcıların çözüm önerilerine göre evlilikte eşlerin birbirlerine saygı duymaları sonucunda aldatma durumunun ortaya çıkması engellenebilir. Diğer bir ortak çözüm önerisi ise sevgiye bağlanmaktadır. Katılımcıların geneli sevgi olduğunda böyle bir durumla karşılaşmayacağı görüşünü öne sürmekte bu tür bir olayla karşı karşıya kalırsa bile sevgi ile üstesinden geleceğini düşünmektedir. Ortak çözüm önerilerinden bir diğerinin ise empati olduğu ortaya çıkmaktadır. Görüşlere göre taraflar aldatılanın yerine kendisini koyarsa aldatma azalır.

Evlilikte aldatmayı önleyen faktörler üzerine yapılan başka bir çalışmada ortaya koyulan bulgular katılımcıların görüşlerini desteklemektedir. Fye ve Mims (2018) çalışmaları sonucunda eşleriyle tatmin edici, güvenli bir bağ oluşturan bireylerin, duygusal olarak bağlı hissettiklerinde, duygusal ihtiyaçlarının karşılandığını algıladıklarında ve birliktelik duygusuna sahip olduklarında hem duygusal hem de cinsel ilişki arayışına daha az eğilimli olduklarını ortaya çıkarmışlardır. Yaptıkları çalışmadaki katılımcılar, tek eşliliği ahlaki ve gurur duyulacak bir seçim olarak ifade ederek öz disipline sahip kişilerde aldatmaya yönelmenin olmayacağını ve sadakatin doğru yaşam ve davranışla anlamlı bir ilişkisi olduğunu belirtmişlerdir.

“Evlenden önce tanışıklık olması, bir sıcaklık hissedilmesi lazım. Sevgi ön plana çıkarılmalı. Eşini tam anlamıyla tanımalısın. Bunlar aldatmayı önleyecektir.” (K7, Aralık 2017) *“Severek evlenilmeli, istediği birisi ile olmalı, eşinin çekiciliğini kaybetmemeli ve hep ilk gün ki gibi kalmalı bence.”* (K8, Aralık 2017)

“Kesinlikle değer verilmesi gerekir. Karşısındaki insana değer vereceksin ve verdiğin değeri hissettireceksin. Empati yapılması. Aldatılan kişinin yerine kendini koymalı. Bu duyguyla hareket ederse aldatmaktan vazgeçer.” (K10, Aralık 2017).

Evlenden önce eşlerin birbirlerini tanıması ve evlilik süresinde birbirlerine karşı samimi, içten olmaları katılımcılara göre evlilikte aldatmayı engelleyebilecek çözüm önerileri olarak görülmektedir. Eşlerin vicdan sahibi olmaları ve evlilik süresince birbirlerine huzurlu bir ortam sağlamaları, katılımcılara göre aldatmayı önleyebilmektedir.

Katılımcıların yaptığı aldatma tanımlamalarından, aldatma nedenleri olarak belirttikleri durumlardan ve evlilikte aldatmanın önüne geçebileceğini düşünerek sundukları çözüm önerilerinden açıkça görüldüğü üzere evlilikte aldatmanın maddî ya da fiziki unsurlardan çok manevî etkenlere dayandığı düşünülmektedir.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Evlilikte aldatma konusunun ele alındığı bu çalışmada, konuyla ilgili görüşlerin cinsiyetlere göre farklılık gösterdiği ortaya çıkmıştır. Her iki cinsiyete (erkek- kadın) göre aldatma sebepleri açıklanmıştır. Erkekler katılımcılara göre erkeğin bir süreden sonra eşine ilgi duymayışı, özgürce hareket edebilme fırsatlarının kısıtlanması, ilgi, sevgi ve huzur gibi çeşitli duyguların yoksunluğu aldatma sebepleri arasında görülmektedir. Kadın katılımcılara göre aldatmanın en temel sebepleri ilgi yetersizliği ve erkeğin kadın

üzerinde otorite kurma isteği olarak görülmektedir. Hem kadın hem de erkek katılımcıların ortak görüşe sahip oldukları aldatma sebepleri ise evlilikte sevgi, saygı, empati, samimiyet ve ilgi yoksunluğu olarak belirtilebilir.

Bireylerle yapılan mülakatlar ile gerçekleştirilen bu çalışma sonucunda araştırma konusu ile ilgili görüşlerin kişiden kişiye farklılık gösterdiği görülmektedir. Kimilerine göre olağan karşılanan evlilikte aldatma durumu, kimilerine göre ise asla affedilemez bir durumdur. Aldatmanın bir suç ya da ahlaksızlık olarak kabul edildiği görülmektedir. Katılımcıların, aldatma nedenleri arasında yalnızca duygusal sebepler göstermesine bağlı olarak, evlilikte aldatma durumunun maddi unsurlarla ilgili olmadığını söylemek mümkündür.

Katılımcıların, evlilikte aldatmayı engellemek için neler yapılabilir sorusuna cevap olarak sundukları öneriler şöyledir:

- ✓ Eşler birbirini ihmal etmemeli, birbirine ilgi, özen konusunda umursamaz bir tavır sergilememeli ve zamanlarının büyük kısmını birbirlerine ayırmalıdır.
- ✓ Eşler birbirlerine değer vermeli ve birbirlerine karşı hoşgörülü olmalıdır.
- ✓ Eşler birbirlerinin görüşlerine saygılı olmalıdır çünkü, eşlerin her zaman aynı fikirde olması beklenemez.
- ✓ Eşler karşılıklı doğruluk ve dürüstlük sergilemelidirler. Birbirlerinden bir şeyler gizlememelidirler.
- ✓ Eşler ve evlilik başka kişiler ve onların evlilikleriyle kıyaslanmamalı; eşler birbirlerinin kusurlarını yapıcı bir üslupla dile getirmelidir.
- ✓ Evlilikte cinsel yaşam ihmal edilmemelidir.

Sunulan öneriler ışığında evlilikte aldatma problemi engellenebilir. Her birey değerli ve biriciktir. Hiç kimse, değerini başka bir kişi ile hayatını birleştirdiğinde kaybetmek istemez, aksine kendisini daha değerli hissetmek ve bunu görmek ister. Bundan dolayı, evlilikte eşlerin birbirlerini sevmeleri, karşılıklı saygı, empati duyma, ilgi gösterme, huzurlu aile ortamı, samimiyet ve içtenlik gibi etkenlerin eşlerin sadakat durumunu etkilediğini söylemek mümkündür. Huzurlu bir evlilik için eşlerin, sorun olarak gördükleri davranış ve tutumları konuşarak, birbirlerini dinleyerek çözmeye çalışmaları gereklidir (Sümer, 2006). Aksi halde, eşler arasında iletişim kopuklukları, güven ve saygı bağının zayıflaması söz konusu olabilir.

KAYNAKÇA

Aydin-Günbatır, Sevgi. (2019). Olgu Bilim; Fenomenolojik Araştırma Yöntemi, <https://www.researchgate.net/> adresinden alınmıştır.

Britannica, T. E. (2021). <https://www.britannica.com/topic/marriage> adresinden alınmıştır.

Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün Ö.E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2021). *Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (2. b.) Ankara: PEGEM

Ersoy, A., Saban, A., (2019). *Eğitimde Nitel Araştırma Desenleri* (3.b) Ankara: Anı Yayıncılık

Fish, J. N., Pavkov, T. W., Wetchler, J. L., & Bercik, J. (2012). Characteristics of those who participate in infidelity: The role of adult attachment and differentiation in extradyadic experiences. *The American Journal of Family Therapy*, 40, 214-229 akt.; Athena Charisse S. Ong Phillip U. Poon Shannen Fay J. Sibya Ma. Elizabeth J. Macapagal, *Philippine Journal of Psychology*, 2014, 47(1), 93-116

Fye, M. A., & Mims, G. A. (2019). Preventing Infidelity: A Theory of Protective Factors. *The Family Journal*, 27(1), 22–30. <https://doi.org/10.1177/1066480718809428>

Güler, A., Halıcıoğlu, M.B. & Taşgın S. (2013). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Seçkin Yayınları.

Güngör, D., & Sümer, N. (1999). Yetişkin Bağlanma Stilleri Ölçeklerinin Türk Örnekleme Üzerinde Psikometrik Değerlendirmesi ve Kültürlerarası Bir Karşılaştırma. *Türk Psikiyoloji Dergisi*, 75-106.

Gürbüz, S., Şahin, F. (2018). Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri (5.b.) Ankara: Seçkin

<https://languages.oup.com/google-dictionary-tr.> (2021). Oxford University Press.

Jahan, Yasmin & Chowdhury, Abu & sm-Rahman, Atiqur & Chowdhury, Sajeda & Khair, Zara & Huq, K.A.T.M. & Rahman, Md. (2017). Factors involving extramarital affairs among married adults in

Bangladesh. *International Journal Of Community Medicine And PublicHealth*.4.1379-1386.10.18203/2394-6040.ijcmph20171506. <https://www.researchgate.net/pub> adresinden alınmıştır.

Jeanfreau, M.M. (2009) *A Qualitative Study Investigating The Decision-Making Process Of Women's Participation In Marital Infidelity* <https://core.ac.uk/download/pdf/5166126.pdf> veri tabanından ulaşılmıştır.

Kart, M. E. (2002) “Yetişkin Bağlanma Stilleri ve Çalışma Davranışı: Hekimlerle Yapılan bir Çalışma”, *Mülkiye Dergisi*, Cilt:28, Sayı: 245.

lv.awordmerchant.com. (2021). <https://tr.awordmerchant.com/>. adresinden alınmıştır.

Polat, D. (2006). “Evli Bireylerin Evlilik Uyumluları, Aldatma Eğilimleri ve Çatışma Eğilimleri Arasındaki İlişkilerin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi” Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi.

Sociological Perspectives on the Family. (2021, February 20) <https://socialsci.libretexts.org/@go/page/2076>. adresinden alınmıştır.

Sümer, N. (2006) “Yetişkin Bağlanma Ölçeklerinin Kategoriler ve Boyutlar Düzeyinde Karşılaştırılması”, *Türk Psikoloji Dergisi*, 21 (57), 1-22.

Thomson, A.P. (1984) “Extramarital Sexual Crisis Common themes and therapy implications”, *Journal of Sex and Marital Therapy*, 10 (4), 239-254.

Türk Dil Kurumu. (2021). <https://sozluk.gov.tr/> adresinden alınmıştır.

Uğurlu, O. (2003) “Evli Çiftlerde Cinsiyet Ayrımına İlişkin Tutumlar, Çatışma Yönetim Biçimleri ve Evlilikte Uyum Arasındaki İlişki”, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi.

Westermarck, E. (2The Project Gutenberg eBook, *The History of Human Marriage*, by Edward Westermarck, Third Edition, Release Date: April 28, 2019 [eBook #59386] https://www.gutenberg.org/cache/epub_adresinden alınmıştır.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. (8.b.). Ankara: Seçkin Yayıncılık.